

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1521. usque ad annum 1525

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118472

§. 6. Lutherus Wittemberga WORMATIAM profectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66495)

Sæcul. XVI. A.E. 1521 *neque ullam vel violentiam, vel injuriam timeas. Volumus enim te in præfato nostro conductu firmiter manutenere.*

§. VI.

Lutherus Wittembergæ WORMATIAM profectus.

Sleidam. l. c. cap. 64. *Acta Worm. conv. ex Cod. Vatic.* *Pallavic. l. I c. 26.* *Ulemb. in vita Luth. c. 6 n. 2. p. 86.* *Cochl. p. 31.* **L**utherus igitur publica accersitus fide Wittembergæ WORMATIAM contendit, nondum elapso, quem Cæsar præfixerat, viginti dierum termino. Comitabatur eum Caspar Sturmius, Fecialis Cæsareus, eo fine e WORMATIA missus, ut Lutherum fide publica custoditum adduceret. Hic igitur Erfordiam delatus, ad FF. Augustinianorum cœnobium, ubi olim sacro Ordinis sui habitu induebatur, divertebat, ac incidente Dominica *Quasimodo* ad populum dicere rogabatur. Lutherus contempta lege, vi cujus concionari per publicæ fidei sponsonem prohibebatur, sermonem habuit, ad quem undique confluxerant populi, nonnulli eum percipiendi aviditate, cuncti curiositate commoti: Ipse autem in suo sermone vehementer contra pias actiones, legesque humanas declamabat. Ita enim agebat: *Unus ædificat templa, alter peregrinatur ad S. Jacobum, aut ad S. Petrum; tertius jejunit, aut orat: induit cappam, incedit nudipes.*

dipes. *Ejusmodi opera nihil prorsus sunt, quæ & funditus destrui oportet; quicquid enim a Papa venit, id clamat: Da, da, si non facis, diaboli es. Modica res esset, si solum expilarentur homines: hoc vero maximum est malum, quod homines eo dirigantur, ut opera corporalia possint salvare, aut justificare.* Dein Lutherus Erfordia profectus, Oppenheimium venit, ubi se nominatim Romæ Feria quinta majoris Hebdomadæ a Papa anathemate percussum percepit. Accepto Nuncio iidem, qui inter itineris comites magis timidi erant, nihil non agebant, ut Luthero Wormatiam venire dissuaderent, hancque in rem eidem hostium suorum numerum, ac potentiam exponebant, supplices, ut Joannis Hussi exemplo saperet. Reposuit ille: „Grata mihi quidem est vestra sollicitudo, hæc tamen mihi haud absimilis videtur ab illa, quam Pilati uxor pro Christo gerebat, nam sicut hanc in illa femina, sic & in vobis dæmon excitavit; quippe non minus in illo, quam in præsentis casu tenebrarum Angelus solium suum proxime eversum iri prospiciens, ut illud conservaret, extrema quæque tentavit; insuper addidit Lutherus, quamvis certus sim, quod mihi tot, quot in cunctis illius urbis (Wormatiam intelligebat) te-

A 5

„ctis

Sæcul. XVI.
A.C 1521.Sleidan. l. 3.
c. 64.

Secul. XVI. „ētis tegulæ sunt, dæmones immine-
A.C. 1521. „rent, nihilominus eo pergere haud de-
 „fistam. „

§. VII.

Lutherus Wormatiam delatus, ibique interrogatus.

Cochl. loc. cit.
Pallavic. l. I.
c. 26. n. 8. Venit denique die decima sexta Aprilis Wormatiam, ac cum octo solum equitibus urbem ingressus, ad ædem Equitum Ordinis Teutonici prope Saxonix Electoris Palatium divertit; postera die decima septima ejusdem Mensis circa quartam pomeridianam ad comitia admittebatur, introducente eam Comite de Pappenheim, S. R. Imperii Marescallo, a quo ante omnia communitus est, ne quid loqueretur, nisi a Cæsare interrogatus. Postmodum Eckius Juris peritus, ac Bavarix Ducis Consiliarius Lutherum allocutus, Cæsarea, inquit, Majestas huc te, Martine Lutherè! accivit his duabus de causis. Primo, *ut libros hosce hætenus tuo nomine vulgatos, agnoscas hic coram, si tui sint.* Aderant ibi operum suorum transumpta, quorum tituli publice prælegebantur. Secundo, *ut profitearis, an in his contenta tueri, vel errores tuos revocare velis.* Ad hæc Lutherus, *libros, inquit, jam recensitos non possum non amplecti pro meis,*